

Orvostudományi Értesítő

2020, 93. kötet, 1. különszám

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület
Orvos- és
Gyógyszerésztudományi
Szakosztályának
közleményei

**27. Tudományos Diákköri
Konferencia**

2020. október 8–10.
Marosvásárhely

**Conferința Științifică
Studentească**, ediția a 27-a
8–10. octombrie 2020
Târgu Mureș

**27th Students' Scientific
Conference**

8–10 October 2020
Târgu Mureș

Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadó
Kolozsvár

ELŐADÁS SZEKCIÓ

16. A STROKE MEGELŐZÉSÉVEL KAPCSOLATOS ISMERETEK ÖSSZEFÜGGÉSE AZ ISKOLÁZOTTSÁGGAL

RELATIA ÎNTRE CUNOȘTINȚELE DESPRE PREVENȚIA DE STROKE ȘI NIVELUL EDUCAȚIONAL

THE RELATIONSHIP BETWEEN KNOWLEDGE ABOUT STROKE PREVENTION AND EDUCATIONAL LEVEL

Szerzők: Tóth Benedek (MOGYTTE, ÁOK 6), Kiss-Miki Renáta (MOGYTTE, ÁOK 6)

Témavezető: dr. Sztármári Szabolcs egyetemi előadótanár, Neurológiai Tanszék, MOGYTTE

Bevezetés: A stroke a világon a 2. leggyakoribb halálok és az ápolást igénylő rokkantság vezető oka. Évente több, mint 6 millió életet követel és a WHO előrejelzései szerint a jövőben ez a szám nőni fog. A stroke-ok többsége megelőzhető lenne. Éppen ezért kritikus fontosságú a hatékony prevenció megszervezése és az időben elkezdett kezelés. **Célkitűzés:** Vizsgálni kívántuk, hogy a stroke kockázati tényezőivel kapcsolatos ismeretek mennyire függenek a lakosság iskolázottságától. **Módszerek:** Az adatgyűjtéshez önkitaltós kérdőíveket használtunk sepsiszentgyörgyi és szászrégeni családorvosi rendelőkben. Információt nyertünk az iskolázottságról, a befolyásolható és nem befolyásolható cerebrovasculáris rizikófaktorokról, a stroke tünetei és a sürgős teendők ismeretéről, az egészséges életmódhoz való viszonyulásról és a terápia-adherenciáról. **Eredmények:** Összesen 911 felnőtt személy töltötte ki a kérdőívet. A megkérdezettek átlagéletkora $55,6 \pm 14,9$ (SD) év, 66%-uk nő. A cerebrovasculáris kockázati tényezők ismeretének tekintetében jelentős hiányosságokat találtunk: csupán 54%-uk választott ki helyesen a listáról legalább hármat. Felső fokú végzettség esetén ez az arány jelentősen jobb volt (73%, $p < 0,001$). A magasvérnyomásos betegek 96%-a kezelésben részesül, viszont e tekintetben a végzettségi szint fordítottan arányos a helyes terápiás magatartással: a diplomás betegeknek a kezeltetés aránya csak 87% ($p < 0,001$). Ez a megállapítás fokozottan érvényes a hypercholesterinaemiára: a felsőfokú oktatásban részesültek 56%-a kap kezelést, ezzel szemben a legtöbb 8 osztályt végzeteknek 81%-a ($p < 0,001$). A stroke felismerését illetően a megkérdezettek csak 28%-a nevezett meg legalább két tünetet, ez az arány jobb volt a diplomás személyek esetében (54%, $p < 0,001$), és közülük 56% hívta mentőt azonnal, ha ezeket észlelné. Az általános iskolát végzettek csupán 29%-a járna el helyesen ($p < 0,001$). **Következtetés:** A lakosság ismeretei a stroke-ra vonatkozó rizikófaktorokról, tünetekről végzettségtől függetlenül hiányosak, a terápia-adherenciájuk nem megfelelő. Ez jelentősen megnehezíti a stroke prevencióját, illetve hatékony kezelését. Figyelembe véve a stroke megelőzésében és akut ellátásában elárthatóvá vált lehetőségeket, meg kell szervezni az általános oktatásban, a közmédiában a megfelelő tájékoztatást és egészségnevelést.

17. ENDOGÉN PACAP VIZSGÁLATA PARKINSON-KÓROS BETEGEK VÉRMENTAIBAN

ENDOGEN PACAP VIZSGÁLATA PARKINSON-KÓROS BETEGEK VÉRMENTAIBAN

EXAMINATION OF PACAP IN BLOOD SAMPLES OF PATIENTS WITH PARKINSON'S DISEASE

Szerző: Tóth Tünde (PTE, ÁOK 4)

Témavezető: dr. Tamás Andrea egyetemi előadótanár, ÁOK Anatómiai Intézet, PTE; dr. Polgár Beáta egyetemi adjunktus, ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, PTE

Bevezetés: A hipofízis adenilát-cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) dopaminerg sejtekre kifejtett neuroprotektív hatását számos Parkinson-kórt modellező kísérletben bizonyítottuk, ezért feltételezhető, hogy a klinikai kórkép patomechanizmusában is fontos szerepet játszik. Az endogén PACAP szint szignifikáns eltérést mutat különböző betegségekben, így potenciális biomarkerként segíthet egyes betegségek diagnózisában, prognózisának megítélésében. Idegrendszeri körkerekben PACAP szint emelkedést írtak le agyvérzések, traumatikus agysérülések és migrén esetén, míg alacsonyabb szintet detektáltak Alzheimer-kórban, Sclerosis multiplexben, de nem találtak elváltozott parkinsonos betegek liquor vizsgálata során. **Célkitűzés:** Kutatásunk célja a parkinsonos betegek ($n=107$) plazmájában mérhető endogén PACAP szint vizsgálata volt ELISA módszer segítségével. Arra kerestük a választ, hogy változik-e a PACAP szint a betegség előrehaladtával a kontroll csoporthoz képest ($n=39$), és a különböző kezelések befolyásolják-e a fehérje szintjét. Korrelációt kerestünk továbbá a PACAP szint és a betegség súlyosságát jelző Hoehn-Yahr (HY), MDS-UPDRS skálák, és az alvási panaszokat mutató ESS skála értékei között is. **Módszerek:** A parkinsonos betegcsoportban alacsonyabb PACAP szintet mértünk a kontroll csoporthoz képest, amely szignifikáns emelkedést mutatott a mély agyi stimuláción (DBS) átesett páciensek esetében. A legalacsonyabb PACAP értékeket az 50 évnél idősebb, HY3 stádiumban lévő betegeknek detektáltuk. A gyógyszeres terápia elemzése során és az MDS-UPDRS skála esetében nem találtunk szignifikáns összefüggéseket, azonban enyhe alvászavar esetén nőknél alacsonyabb PACAP szintet mértünk. **Eredmények:** A parkinsonos betegekben detektálható alacsonyabb PACAP szint, valamint annak DBS kezelést követő szignifikáns emelkedése megerősítik azt a feltételezést, hogy a PACAP neuroprotektív hatásának szerepe lehet ezen betegségben. A DBS kezelésén átesett páciensek esetében mérhető emelkedett PACAP szint pontos eredete még nem ismert, ezért a patomechanizmus feltérképezésére további vizsgálatokat tervezünk.